

1

PURE PREVENTIE

'KLEIN PROBLEEMPJE MET DE AUTOMAAT, TE VERHELPEN MET SPOELN TRANSMISSIEOLIE', STAAT IN EEN MARKTPLAATS-ADVERTENTIE. VOLGENS JEROEN TRAPMAN VAN AUTRANS IS HET EEN ONUITROEIBAAR MISVERSTAND: 'TRANSMISSIEOLIE IS EEN PRACHTIGE SUBSTANTIE. ZULKE OLIE HEEFT EEN HYDRAULISCHE FUNCTIE EN SMEERT EN KOELT, DAAR ZIT VEEL CHEMISCH VERNUFT ACHTER. EEN REPARERENDE WERKING GAAT ER ECHTER NIET VAN UIT. MOCHT IEMAND EEN DERGELIJKE OLIE UITVINDEN, WORDT-IE GEGARANDEERD MULTIMILJONAIR!'

Trapman kan het weten, als directeur van de in Lunteren en Tilburg gevestigde transmissiespecialist. 'We krijgen hier regelmatig telefoontjes van mensen die denken na olie vernieuwen weer een "nieuwe" automaat te hebben. Het zijn niet alleen de snelle jongens in de handel die dergelijke misverstanden de wereld in helpen. Ook garagehouders lijken soms niet te beseft

fen dat traag of bokkerig schakelen en vreemde geluiden duiden op slijtage of een technisch en/of elektronisch mankement, iets wat niet verholpen is als je de olie in een automaat vernieuwt. Het is in feite heel simpel,' doceert Trapman, 'door slijtage in de transmissie vervuult de ATF (Red: Automatic Transmission Fluid) en zo kunnen er zelfs minuscule metaaldeeltjes in komen. Die verergeren dan de slijtage nog eens extra. Het duurt ook heel lang voor je zo iets merkt, een automaat gaat ook zonder olie vernieuwen vaak al gauw 200.000 kilometer of meer mee. Doen zich dan de eerste problemen voor, zoals bruut of helemaal niet meer schakelen, is het meestal al te laat en is revisie de enige oplossing. Een verversingstermijn van zo'n 80.000 kilometer is een veilige norm, neem je die in acht kan een automaat bijna eindeloos mee. Koop je een auto waarvan je niet weet wanneer de transmissie-olie is vervangen, neem dan geen risico. Voor pakweg 200 tot 400 euro (afhankelijk van de olie-inhoud

2

1 Het spoelen van een automatische versnellingsbak vraagt om een speciaal voor dit doel ontwikkelde pomp. Die pompt de oude olie bij een temperatuur van 45 tot 55 graden uit de transmissie en vult deze dan met verse olie. **2** De pomp is universeel, maar om deze ook bij elk type auto te kunnen gebruiken is een uitgebreide collectie aansluitnippels vereist, om nog maar te zwijgen over kennis van zaken.

3 De pomp wordt ingeschakeld bij draaiende motor. Veel valt er niet te regelen, aan de linkerkant gaat de verse olie eruit en rechts komt de vuile erin. LED's houden de monteur op de hoogte van de voortgang van het proces. **4 en 5** ATF kan vervuild raken door microdeeltjes, verbranding en zelfs metaaldeeltjes en andere splinters die ontstaan door het slijtageproces of een foutieve behandeling van de bak.

en de kosten van het filter) weet je zeker dat een goed schakelde bak dat ook blijft doen.' Jeroen voegt er aan toe dat een bedrijf als Autrans de schijn soms tegen heeft.' Het reviseren van automatische versnellingsbakken is onze kernactiviteit en dat is af en toe wel eens een psychologische drempel. Sommige mensen denken dat we liever reviseren dan olie vervangen en reageren wat kribbig als we adviseren eerst maar eens langs te komen voor een testrit en een diagnose, alvorens een definitieve afspraak te maken voor een spoelbeurt. Zo'n test kost een kleine vijftig euro en voorkomt meteen onnodige kosten. Een heel enkele keer komt het wel eens voor dat het schakelgedrag beter wordt na het olie vervangen - op die term kom ik zo nog terug - maar meestal is er sprake van slijtage. Slijtage die soms in de hand is gewerkt door de autofabrikant. Er is een tijd geweest dat bij sommige merken in het instructieboekje stond dat de fabrieksvulling ATF "for life" was en niet meer hoefde te worden ververst. Eh, ja, daar zeg ik het alweer, "verversen". Dat wekt de indruk dat dit op dezelfde manier gebeurt als bij motorolie, maar dat is een misverstand. Je weet wel, aftapplug losschroeven, oude olie opvangen, filter vernieuwen, plug er weer in, vullen met nieuwe olie en klaar! Dat kan, maar het is bij een automaat weliswaar de goedkopere, maar niet de beste oplossing. In tegenstelling tot bij een motorcarter kun je transmissie-olie bij een automaat maar gedeeltelijk aftappen. Het "gangenstelsel" - ik druk het maar even heel simpel uit - en de koppelmvormer bevatten nog ettelijke liters olie die niet naar buiten komen na het losschroeven van de aftapplug. Wil je de olievoorraad compleet vernieuwen, moet je een pomp op de transmissie zetten die het complete circuit doorspoelt, oude olie er volledig uit, nieuwe er voor in de plaats. Dat is ook geen kwestie van zeven, acht liter - een gemiddelde olie-inhoud - eruit, dezelfde hoeveelheid erin. Met exact dezelfde hoeveelheid kun je namelijk niet alle oude olie verdringen. Neem maar als leidraad dat je ongeveer de dubbele inhoud nodig hebt om tot in alle uithoeken van een automatische versnellingsbak schone olie te krijgen.' Jeroen heeft het bij dit proces liever niet over vervangen, dat doet een beetje teveel denken aan het al aangehaalde 'oude olie aftappen, nieuwe erin'. Hij spreekt liever van 'spoelen' of 'flushen', waarmee dan overduidelijk wordt bedoeld dat in het hele systeem

4

5

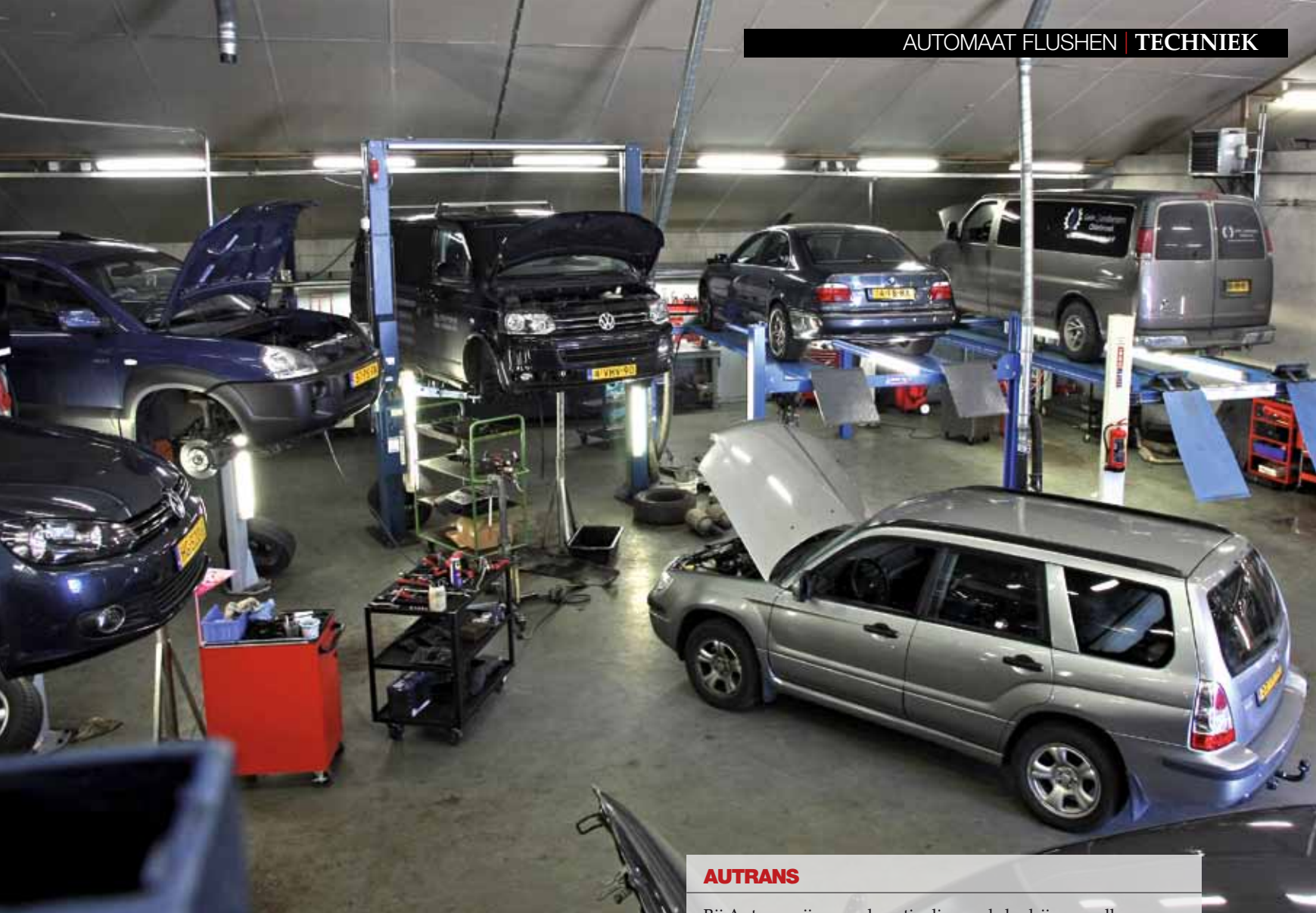
AUTOMATENWEETJES

- ATF 'voor het leven' houdt dat leven kort. Laat je de olie elke 80.000 km vervangen, kan een automaat zeer hoge kilometerstanden bereiken alvorens aan revisie toe te zijn.
- Je twijfelt over de aankoop van een bepaalde auto vanwege de automaat? Laat een expert van Autrans een proefrit maken en je krijgt een diagnose. De kosten zijn 'peanuts' in vergelijking met de kosten van een revisie.
- Geen idee wanneer de automaat van je jongste aankoop een spoelbeurt heeft ondergaan? Laat die dan z.s.m. uitvoeren!
- Moderne automaten hebben vaak geen peilstok meer; onze youngtimers doorgaans wel. Is de olie op de peilstok mooi helder rood? Dan zijn zowel olie als automaat in goede conditie. Zwarte olie (soms met brandlucht...)? Dan is in ieder geval de olie aan vervanging toe en als het echt tegenzit ook de automatische gangwissel...
- Andere problemen dan vervuilde ATF (al kunnen die soms wel 'het gevolg zijn van'): lekkende oliekoelers of warmtewisselaars en een defect sturingsbrein, onder meer door verstopping.

geen oude olie meer achterblijft.

Jeroen Trapman merkt op dat transmissiespecialisten tegenwoordig niet meer de enige bedrijven zijn die beschikken over de apparatuur om automatische transmissies te spoelen. 'Er zijn ook gara-

Een sterk punt van een specialistisch bedrijf als Autrans: ervaring met auto's van allerlei merken en types en voor elk daarvan de beschikbaarheid van specifieke gereedschappen en aansluitnippels.

gehouders die de voor het flushen vereiste pomp hebben. Bij een merkspecialist kan ik me nog wel voorstellen dat zo iets rendabel is, maar bij universele garages heb ik wel eens bedenkingen. We beschikken hier over een enorm assortiment aansluitnippels - een universele aansluitmethode die bij elk merk en type auto bruikbaar is, bestaat helaas niet. Zo'n uitgebreide collectie hulpstukken is voor een universeel garagebedrijf geen haalbare kaart. Ik weet ook niet of de kennis op dat gebied altijd optimaal is; zeker bij minder bekende auto's moet je soms een hele tijd zoeken om de juiste aansluitmethode te vinden. Zo hebben we hier wel eens auto's binnen gekregen waarvan de verstelbout van de remband was losgeschroefd, in de veronderstelling dat het een aftapplug was. Die krijg je er nooit zo meer in, dat wordt een serieuze reparatie! Overigens heb je met het flushen niks aan een aftapplug, daarmee kun je het oliecircuit van een automaat namelijk niet doorspoelen. Afijn, je hebt dus heel veel aansluitnippels nog om iedereen te kunnen helpen. Voor de universele garage die het flushen "erbij" doet, is er ook nog het probleem van de transmissie-olie zelf. Een jaar of tien, vijftien geleden hadden we hier in bulk tanks twee soorten olie. Daarmee was de hele automatenmarkt afgedekt. Nu hebben we zeven van zulke tanks, zo verschillend zijn de voorschriften van de fabrikanten geworden! Zeven soorten ATF, die kan een "gewoon" garagebedrijf er toch niet op na houden? Zogenaamde universele transmissie-olie gebruiken is schreeuwen om problemen, universeel betekent bij een

AUTRANS

Bij Autrans zijn zowel particulieren als bedrijven welkom voor advies, onderhoud (flushen) en reparaties en revisies van automatische versnellingsbakken. Het bedrijf kan ook onderdelen leveren. Een professionele diagnose laten uitvoeren (€ 49,-, op afspraak) geeft een beeld van de conditie van een automaat. Het is raadzaam (en ook goedkoper) dit te doen alvorens er vanuit te gaan dat flushen wel zal volstaan om de klachten te verhelpen.

Voor clubs en bedrijven kan Autrans een workshop organiseren waarbij je weliswaar geen volleerd monteur wordt, maar wel veel te weten komt over het functioneren van een automatische versnellingsbak en over de manier waarop je er mee om moet gaan. Idee voor een club-uitje?

Autrans, tel: 0318 484 144, www.autrans.nl.

moderne automaat hetzelfde als funest. We werken hier ook niet met spoelolie, maar spoelen met de olie die bij de betreffende auto is voorgeschreven. Voor de klant maakt het qua kosten niet uit en het werkt veel gemakkelijker. Over gemakkelijker gesproken, voor het spoelen van een automatische versnellingsbak ben je je auto enkele uren kwijt, maar bij een revisie is dat minimaal enkele dagen. Eenzelfde verhaal bij de kosten, die bij een volledige revisie kunnen oplopen tot het tienvoudige van de prijs voor flushen. Op zich is het best begrijpelijk dat eigenaren van een auto met een automaat er niet altijd aan denken. Ook als je een auto volgens het boekje onderhoudt, zit het niet in de normale onderhoudscyclus, dus "vergeten" ligt op de loer. Pijnlijk, want als je de transmissie hoort klagen, is het te laat, alle sprookjes ten spijt.' ||